

„Све ће то народ позлатити“ Лаза Лазаревић (1851–1890)

- Психолошка приповетка
- Тема: Повратак тешко рањеног војника из рата
- Главни ликови: Казанџија Благоје, капетан Танасије Јеличић

У првом пасусу је обрађен мотив социјално-економских прилика мештана. Они лажу о разлозима зашто иду пешке до куће, а не колима која се плаћају. Сви знају да је то лаж, али је прихватају јер је корисна и за оне који је изговарају и за оне који је прећутно потврђују као истину. Поред свог унутрашњег немира имају и материјалних проблема и заједно нам сведоче о тешком, ратном периоду. Након описа пристаништа, писац нас у причу увлачи приказујући ишчекивање брода од стране двојице ликова, старог казанџије Благоја који чека свог рањеног сина и младог официра српске војске који чека жену и дете из ратног подручја. Драмски заплет је остварен преко контраста између ова два лика. Њихов положај и значај је различит у друштву. Благоје долази из народа и представник је масе, а капетан је део одређене, изабране групе људи. Њих двојица повезују иста осећања: стрепња, немир и страх, али их потпуно другачије манифестују. Благоје показује отворено своја осећања и ослобађа се страха причом, док официр ћути и задржава своја осећања унутар себе.

Долазак брода. Благоје не препознаје свог рањеног сина. Нада се да је он лакше рањен и не жели да прихвати реалност да би могао да буде без руке и ноге. Но, када га препозна доживљава шок и онесвешћује се. Капетанова жена и син долазе живи и здрави. Из туђе несреће, капетан и његова жена су увидели вредност своје среће.

Не могавши прихватити истину која га је потпуно дотукла Благоје покушава да ублажи ситуацију и тражи излаз у помоћи окупљеног народа. Виче и понавља много пута да ће народ све то позлатити, да ће умети да цени и помогне жртвенику рата. Понавља исте речи да би убедио себе у то и да би олакшао бол који и син и он осећају. Када народ поче да му даје прилоге, почевши од капетана Танасија, син је схватио своју трагичну судбину, да је ништа друго сем инвалид и просјак у свачијим очима. Примајући помоћ и разне ситнице од људи, знао је да му то у ствари неће помоћи, да је његова ситуација безизлазна и да је осуђен на живот пун бесмисла.

Приповетка се завршава са описом живота главних ликова. Капетан Танасије живи срећно, Благојев син прима издржавање из инвалидског фонда и проси, а несрећни Благоје се пропио и умро.

Питања за полазнике:

- На који начин су окупљени на пристаништу реаговали на сусрет оца и сина?
- Како се друштво понело према ратним војним инвалидима?
- Шта се на крају десило са Благојем?